

Tveiteparken i Bergen er et variert uteområde som brukes av mange aldersgrupper. Lekeplassen fungerer som samlingspunkt i et populært turområde, og den inviterer til aktiviteter og sanselige opplevelser med musikklek, rutsjeturer, balansesteter og klatring. Foto: Barn i Byen/Siri Breistein

Gode lekeplasser er viktig for barnas utvikling

Byggforskserien gir råd om planlegging og utforming av uteområder for lek og aktivitet.

Luise Schlunk

fagredaktør i Byggforskserien

Byggforskseriens anvisninger er utarbeidet med tanke på uteområder i grunnskolen og barnehagen, men rådene er like aktuelle for andre offentlige leke- og aktivitetsområder.

En viktig del av barnas hverdag

Uteområdene i barnehagen, på skolen og i nærmiljøet er viktig del av barns hverdagsliv. Først og fremst er de barnas fristed og en arena for lek, men de har også betydning for fysisk aktivitet og motorisk utvikling. Og siden stort sett alle barn går på skole eller i barnehage, kan gode uteområder også bidra til å utjevne sosial ulikhet i helse.

Byggforskseriens anvisninger er viktige verktøy for kommunale myndigheter, byggherrer, arkitekter, landskapsarkitekter og andre som deltar i planlegging av slike områder. De oppdaterte anvisningene tar for seg regelverk og overord-

nede hensyn ved planlegging av uteområder. De gir også råd om leke- og aktivitetsområdenes størrelse og plassering i nærmiljøet. I tillegg beskriver de hva kommunen bør legge vekt på i hver fase i planprosessen for å ivareta barns og unges interesser.

Tilstrekkelig areal

Tilstrekkelig areal er en forutsetning for at uteområdene kan være varierte og tilby et mangfold av bruksmuligheter, og ikke minst naturkvaliteter. Byggforskserien angir anbefalte minimumsstørrelser for uteområder for lek og aktivitet i barnehager og skoler. Minstekrav til arealet på uteområdene i barnehager og skoler bør vedtas politisk, for eksempel i forbindelse med utarbeiding av kommuneplan.

I tettbygde områder kan det være vanskelig å oppfylle anbefalingene om minimumsareal. Da må man undersøke muligheter for å utnytte tilleggsarealer i nabolaget. Lite areal må kompenseres med enda større krav til kvalitet i utforming og materialbruk.

Ta vare på natur og vegetasjon

Naturområder og områder med variert terreng er særlig viktige for barn og unge. De inviterer til mangfoldig bruk, fremmer fysisk aktivitet, motoriske ferdigheter og kognitiv utvikling. Naturinnslag kan både bestå av eksisterende og nyetablert vegetasjon.

Variasjon og flere bruksmuligheter

Uteområder for lek og aktivitet bør tilby flere bruksmuligheter. Det bør være mulig å veksle mellom rolige sysler og fysisk aktivitet, og muligheter for å være sammen både i store og små grupper eller alene. Ulike soner kan avgrensnes og skjermes med vegetasjon, for eksempel busker eller trær, nivåforskjeller, voller og støttemurer eller bygde elementer.

Uteområdet må være tilgjengelig

Uteområdene må gi utfordringer og allsidige lekemuligheter for barn og unge med ulike forutsetninger. Deltakelse og likestilt bruk

skal være mulig for alle brukere av uteområdene, for eksempel bevegelseshemmede, syns- og hørselshemmede, astmatikere/allergikere og personer med sensoriske eller psykiske utfordringer.

Lekeplassene må ses i sammenheng med resten av nærmiljøet og bør plasseres slik at barn og unge kan nå dem innen ti minutters gange fra boligen. Man bør også legge til rette for trygge gang- og sykkelforbindelser mellom leke- og aktivitetsområdene. Uteområdene bør plasseres der folk flest ferdes og slik at det er enkelt å komme til. God belysning på kveldstid, godt vedlikehold og god oversikt er også viktige forutsetninger for opplevd trygghet.

Les mer i Byggforskserien

381.301 Uteområder for lek og aktivitet. Planlegging

381.302 Uteområder for lek og aktivitet. Utforming